УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ ІНСТИТУТУ УПОВНОВАЖЕНИХ ОСІБ З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ ЯК НЕОБХІДНОГО СКЛАДНИКА МЕХАНІЗМУ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЙНИМ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ

ОНОПКО Каріна Ігорівна - аспірантка кафедри кримінально - правових дисциплін та судочинства Сумський державний університет

orcid.org/0009-0003-3708-7269

DOI: https://doi.org/10.71404/NP.2025.1.34

Присвячено аналізу правового регулювання інституту уповноважених осіб із запобігання та виявлення корупції як суб'єкта протидії корупційним кримінальним правопорушенням в контексті російсько-української війни.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю посилення антикорупційних механізмів під час воєнного стану, оскільки корупційні ризики зростають, зокрема у сферах оборони, державних закупівель та розподілу гуманітарної допомоги. У статті розглядаються чинні законодавчі та інституційні механізми боротьби з корупційними кримінальними правопорушеннями, визначаються їхні недоліки та пропонуються напрями вдосконалення.

Основна увага приділяється ролі уповноважених осіб у системі запобігання корупції, їхнім повноваженням та ефективності правових норм, що регулюють діяльність. Досліджуються проблеми нормативного забезпечення діяльності уповноважених осіб, серед яких – відсутність єдиних стандартів їхньої роботи, недостатня координація між державними органами та обмежені ресурси для виконання покладених функцій. Розглядаються можливі шляхи оптимізації правових норм та адміністративних процесів з метою посилення інституту уповноважених осіб і підвищення ефективності антикорупційної політики в Україні.

Запропоновані у статті рекомендації мають як теоретичне, так і практичне значення. Вони можуть бути використані для вдосконалення законодавчої бази, розробки нових антикорупційних стратегій та покращення співпраці між державними установами, відповідальними за боротьбу з корупцією.

Таким чином, стаття робить внесок у наукову дискусію щодо правового регулювання антикорупційної діяльності в Україні, пропонуючи конкретні шляхи покращення роботи уповноважених осіб у межах воєнного стану.

Ключові слова: корупція, уповноважені особи з питань запобігання та виявлення корупції, антикорупційне законодавство, правове врегулювання, воєнний стан.

Постановка проблеми

Захищеність держави від зовнішніх загроз напряму залежить від внутрішньої стабільності, міцності державного апарату та ефективності політичної влади. В умовах воєнного стану корупція є основною внутрішньою причиною політичних і економічних криз, оскільки підриває демократію, верховенство права, порушує права людини, викривлює ринки та знижує якість життя громадян. В умовах російсько-української війни важливим є вдосконалення правових інструментів, що дозволяють своєчасно реагувати на корупційні ризики, забезпечувати підзвітність та прозорість державних органів, що є критично важливим для забезпечення національної безпеки, зміцнення демократичних інститутів і верховенства права в Україні.

Стан дослідження проблеми

Організаційно-правовим питанням корупційної злочинності та удосконаленню національного антикорупційного законодавства присвячені праці таких українських вчених, як: Ю. Ковбасюк та В. Федоренко [1], С. Шило [2], О. Джуджа та Е. Расюк [3], М. Мельник [4], В. Трепак [9] та інші. Але, незважаючи на велику кількість досліджень, присвячених проблемам запобігання та боротьби з корупцією, все ж питання удосконалення правового врегулювання інституту уповноважених осіб у сфері антикорупційної діяльності в умовах воєнного стану залишаються недостатньо дослідженими.

Метою статті є теоретичний аналіз правового регулювання діяльності уповноважених осіб з питань запобігання та виявлення корупції як субєкта протидії корупційним кримінальним правопорушенням в Україні в умовах воєнного стану, виявлення його недоліків і прогалин, а також обґрунтування необхідності його вдосконалення.

Наукова новизна дослідження полягає запропонованих ідеях вдосконалення правового врегулювання інституту уповноважених осіб з питань запобігання та виявлення корупції в україні як необхідного складника механізму протидії корупційним кримінальним правопорушенням в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу дослідження

В умовах боротьби з зовнішнім ворогом, в Україні існує ряд внутрішніх проблем, які заважають відстоювати нашу незалежність та територіальну цілісність. Зокрема, однією з найпоширеніших проблем є корупція, яка є найдеструктивнішим фактором, який перешкоджає економічному, соціальному та гуманітарному розвитку України уповільнюючи процеси європейської інтеграції та створюючи загрози національній безпеці (далі – НБ). Від ефективності антикорупційної політики залежить не лише внутрішня стабільність держави, а й її міжнародний імідж та стратегічний розвиток.

Ефективна протидія корупції потребує науково обґрунтованого підходу, який передбачає розгляд корупції як соціально детермінованого явища. Формування такої концепції має включати розробку комплексної стратегії та тактики боротьби з корупційними проявами, чітке визначення цілей антикорупційної діяльності, а також створення дієвих механізмів їх реалізації. Важливим аспектом процесу, як стверджує С. Шило, є забезпечення належного рівня матеріальних, фінансових, організаційних та правових ресурсів. Оптимізація інституту уповноважених осіб з питань запобігання та виявлення корупції, їх функцій та повноважень дозволить підвищити ефективність антикорупційних заходів, сприяти їхній інституціоналізації та інтеграції у загальнодержавну систему протидії кримінальним корупційним правопорушенням [1, с. 238].

Запобігання корупційній злочинності є складним, системним та науково обґрунтованим процесом, що передбачає цілеспрямований вплив держави та уповноважених суб'єктів на фактори, які сприяють корупційним правопорушенням. Погоджуємось з думкою М. Мельник, що одним із ключових напрямів діяльності є превентивні заходи, спрямовані на усунення причин і умов корупційної злочинності, а також на нейтралізацію криміногенних чинників, що впливають на формування особистості корупційних правопорушників [2, с. 79]. Вважаємо, що посилення правового статусу та розширення функціональних обов'язків уповноважених осіб з питань запобігання та виявлення корупції сприятиме підвищенню ефективності координації з іншими антикорупційними органами та розбудові дієвої системи запобігання корупційним кримінальним правопорушенням.

Стратегічною метою антикорупційної політики є створення ефективного механізму запобігання та протидії корупції на рівні державного управління та органів місцевого самоврядування (далі – ОМС). Досягнення такої мети передбачає підвищення прозорості діяльності органів влади, забезпечення додержання прав і свобод громадян, сприяння економічному розвитку та впровадження європейських

соціальних стандартів. Як бачимо, завдяки досягненню поставленої мети, ефективне функціонування інституту уповноважених осіб з питань запобігання та виявлення корупції сприятиме зниженню рівня корупції, посиленню відповідальності посадових осіб та налагодженню чіткої координації між державними органами у сфері антикорупційної діяльності. Згідні з висновком О. Джуджи та Е. Расюк про те, що визначення стратегічних і тактичних цілей протидії корупції, формування завдань для відповідних органів влади та розробка ефективних методів боротьби є необхідними передумовами побудови дієвої системи запобігання корупційним кримінальним правопорушенням в Україні під час російсько-української війни [3, с. 64].

Ефективна протидія корупції в Україні вимагає не лише наявності політичної волі, але й комплексного правового, організаційного та інституційного забезпечення. Важливим елементом антикорупційної політики є вдосконалення законодавчої бази, що регулює механізми запобігання корупції та встановлює відповідальність за корупційні правопорушення. Створення дієвої системи боротьби з корупцією передбачає функціонування ефективних державних органів, які мають забезпечувати координацію у формуванні та реалізації антикорупційної політики на рівні територіальних громад (далі – ТГ). В такому випадку, превентивні заходи спрямовані на запобігання та подолання корупції, які невід'ємною складовою процесу децентралізації влади.

В умовах воєнного стану необхідність посилення антикорупційних заходів набуває особливої актуальності. В контексті майбутнього масштабного фінансування від міжнародних партнерів для відбудови економіки та інфраструктури України, критично важливо забезпечити прозорість і ефективність використання фінансових ресурсів. Запровадження змін та доповнень до чинного законодавства має стати пріоритетним завданням для держави, оскільки корупційні ризики в умовах кризи та післявоєнного відновлення зростають. На нашу думку, попри існування антикорупційної системи, її ефективність навіть у мирний час залишалася обмеженою, що обумовлює необхідність реформування механізмів контролю та відповідальності за корупційні правопорушення. Додатковим викликом є те, що в умовах війни правоохоронні органи значною мірою зосереджені на розслідуванні військових злочинів, що ускладнює оперативне реагування на випадки корупції [4]. На наш погляд, одним із першочергових завдань має стати створення ефективного механізму моніторингу використання міжнародної фінансової допомоги, зокрема через впровадження сучасних цифрових технологій, автоматизацію процесів та посилення незалежного контролю, які дозволять мінімізувати корупційні ризики та підвищити рівень довіри до антикорупційної політики України.

Зокрема, проєкт Закону про внесення змін до Кримінального кодексу (далі – КК) України, який пропонує посилити відповідальність за корупційні діяння під час воєнного стану, є важливим кроком у боротьбі з корупцією в умовах війни [5] . Зокрема, запропоноване доповнення Ст. 111 КК України, яке прирівнює набуття посадовою особою активів, що значно перевищують її законні доходи, до державної зради, підкреслює високий рівень небезпеки корупційних діянь під час війни, що на нашу думку, відповідає нагальній потребі захистити державні ресурси від незаконного привласнення, особливо коли йдеться про фінансування відновлення економіки та інфраструктури.

Прирівняння таких злочинів до державної зради та встановлення жорстких санкцій, наприклад до 15 років позбавлення волі або довічне ув'язнення з конфіскацією майна, повинно стати важливим інструментом, який здатен суттєво знизити рівень корупційних ризиків у державному управлінні. Загалом, переконані, що зміни не тільки сприятимуть більш ефективному запобіганню корупції, але й зміцнять довіру громадян до ОМС та забезпечать стабільність у відносинах з партнерами, що критично важливо для подальшої підтримки України в процесі її відбудови після війни.

Законом України від 03.03.2022 р № 2113-IX «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за злочини проти основ НБ України в умовах дії режиму воєнного стану» були внесені суттєві зміни до Ст. 111 та Ст. 113 КК України [6]. Зокрема, нововведення передбачають обтяжуючі ознаки, що посилюють відповідальність за вчинення цих злочинів у період воєнного стану або під час збройного конфлікту. Зміни спрямовані на посилення механізмів захисту НБ, підвищення ефективності боротьби з державними зрадами та диверсіями, що є особливо актуальним в умовах російсько-української війни. Санкції, передбачені вказаними змінами, включають позбавлення волі на термін до 15 років або довічне позбавлення волі, а також конфіскацію майна та обмеження щодо обіймання посад або ведення певної діяльності. Відповідно до Закону України від 03.03.2022 р № 2113-IX «Про внесення змін до КК України щодо посилення відповідальності за злочини проти основ НБ України в умовах дії режиму воєнного стану», вважаємо за потрібне доповнити їх кількома ключовими аспектами для подальшого удосконалення правової основи протидії корупції та злочинам під час війни:

1) *уточнення визначення «корупційних дій» у військовий період*. Необхідно чітко визначити корупційні правопорушення, пов'язані з управлінням військовими та гуманітарними фондами, а також іншими ресурсами, які мають критичне значення для НБ, таких як: постачання медичних засобів, озброєння та відновлення інфраструктури, що дозволить запобігти виникненню правових прогалин і сприятиме ефективнішому контролю за витрачанням коштів, що виділяються на військові та гуманітарні потреби в умовах війни. Така регламентація допоможе зменшити масштаби корупційних правопорушень, що можуть виникати через невизначеність щодо специфіки військової ситуації;

2) *розширення визначення «обтяжуючих обставин»*. Враховуючи унікальні умови воєнного стану, доцільно розширити перелік обтяжуючих обставин у випадку корупційних правопорушень, зокрема, враховуючи наявність зв'язків з іноземними державами або агресорами, а також використання службового становища для підриву НБ. Дана зміна допоможе у визначенні більш тяжких санкцій для осіб, що використовують свої повноваження для реалізації інтересів агресора, а також підривають національну економічну та соціальну стабільність в умовах війни;

3) *інтеграція міжнародних стандартів*. Необхідно врахувати міжнародні норми, зокрема конвенції та рекомендації міжнародних організацій, таких як ООН та Ради Європи, щодо запобігання корупції. Для підвищення ефективності боротьби з корупцією в умовах війни слід посилити співпрацю з міжнародними антикорупційними організаціями. Зазначені заходи дозволять краще контролювати фінансові потоки в умовах воєнного стану, запобігаючи відмиванню коштів та фальсифікаціям в урядових структурах.

4) *інститут НБ та прав людини*. Не менш важливим є балансування між забезпеченням НБ та захистом прав людини. В умовах воєнного стану, при введенні посилених заходів щодо боротьби з корупцією, важливо створити механізми контролю, щоб обмеження прав і свобод громадян не стали надмірними. Рекомендується впровадити незалежні наглядові органи, які можуть здійснювати моніторинг використання посилених правових норм і забезпечувати захист від зловживань з боку правоохоронних органів та державних посадових осіб.

5) *запровадження цифрових механізмів моніторингу*. У сучасних умовах технологічний прогрес дозволяє створювати нові інструменти для боротьби з корупцією. Тому слід розглянути можливість впровадження автоматизованих систем моніторингу державних фінансів, особливо для військових і гуманітарних витрат, що дозволить знизити людський фактор у контролі за використанням державних ресурсів, підвищити прозорість фінансових операцій та зменшити можливості для корупційних зловживань.

Враховуючи надзвичайність ситуації, зміни сприятимуть недопущенню пра-

вових лазівок, які могли б призвести до пом'якшення покарання за серйозні злочини проти НБ та міжнародного порядку. Зокрема, внесення змін до статей КК України, зокрема до 45-48, 74, 75, 79, 80-82, 86, 87, 89, 91 КК, у частині заборони звільнення осіб від кримінальної відповідальності за злочини, вчинені під час війни, є доцільним з огляду на необхідність посилення контролю за відповідальністю за корупційні діяння у критичний період. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» [7] щодо особливостей застосування законодавства у сфері запобігання корупції в умовах воєнного стану є важливим кроком у вдосконаленні правового регулювання запобігання корупції в умовах екстраординарної ситуації. Враховуючи надзвичайні обставини воєнного стану, законодавець намагається збалансувати потребу у збереженні ефективності механізмів боротьби з корупцією та необхідність забезпечення стабільності, зокрема у відносинах між державними органами та іншими суб'єктами, які надають підтримку або допомогу державі у період війни.

Внесення змін до регулювання подарунків та інших матеріальних вигод, передбачених цим законопроєктом, зокрема тимчасове скасування вимог щодо відповідності подарунків загальновизнаним уявленням про гостинність та обмеження щодо вартості подарунків, є важливим у контексті забезпечення прозорості і запобігання корупційним діям. Особливо це стосується таких ситуацій, як: надання грошових коштів, товарів чи послуг, які використовуються у рамках гуманітарної допомоги або в процесі забезпечення потреб Збройних Сил України (далі – ЗСУ), правоохоронних органів та інших державних установ, залучених до боротьби з агресором.

Таблиця 1

Зміни до законодавства України у сфері запобігання корупції в умовах воєнного стану

№	Зміни	Відповідність нормам законодавства
1.	Визначення обмежень щодо декларування	Відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» (Ст. 46), пропонуємо встановити: особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування зобов'язані зазначати в деклараціях відомості щодо об'єктів декларування, які можуть бути змінені чи придбані в умовах воєнного стану, зокрема у випадку, якщо ці зміни не стосуються задоволення життєвих потреб під час війни (пункт 7, 10 ч. 1 ст. 46).
2.	Подання повідомлень про суттєві зміни в майновому стані	Відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» (Ст. 46, 47), пропонується встановити обов'язок подавати повідомлення про суттєві зміни в майновому стані, якщо такі зміни виникли внаслідок отримання благодійних коштів або товарів, що надані для підтримки НБ чи допомоги постраждалим від збройної агресії.
3.	Встановлення строків контролю та перевірок	Згідно з Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану» від 03.03.2022 р № 2115-IX, пропонується тимчасово зупинити перебіг строків для проведення контролю, перевірок і моніторингу, що здійснюється Національним агентством з питань запобігання корупції (Ст. 2), що дозволить зосередити ресурси на найбільш критичних питаннях.
4.	Заборона на звільнення від кримінальної відповідальності та покарання	Відповідно до КК України (Ст. 109-114-1, Ст. 437-439, ч. 1 Ст. 442), пропонується заборонити звільнення осіб, які вчинили злочини проти НБ або злочини проти миру та безпеки людства, від кримінальної відповідальності, покарання або відбування покарання в період воєнного стану, що дозволить запобігти можливим маніпуляціям та зберегти законність у процесі покарання осіб, які вчиняють злочини в умовах війни.

Примітка: джерело складене автором на основі [8;9]

Пояснення виключень для отримання товарів або послуг безоплатно або за зниженою ціною у таких випадках, коли йдеться про добровольчі формування або гуманітарні потреби, є логічним у контексті посилення боротьби з корупцією в умовах війни, оскільки це дає можливість забезпечити державні органи та цивільне населення необхідними ресурсами, не порушуючи принципи прозорості та чесності. Однак, для ефективної боротьби з корупцією, варто передбачити наявність суворих механізмів контролю та звітності щодо таких операцій, щоб уникнути зловживань.

З огляду на вищезазначене, запровадження системи нагляду за дотриманням нових норм та механізмів контролю за одержанням та використанням подарунків, грошових коштів і товарів у воєнний період може суттєво посилити систему запобігання корупції в умовах війни, надаючи необхідні інструменти для боротьби з можливими зловживаннями та протидії корупційним правопорушенням, які можуть виникнути під час виконання державних функцій у критичний для країни час. Для удосконалення правового регулювання запобігання корупції пропонуємо наступні зміни та доповнення до чинного законодавства (див. табл. 1).

Таким чином, перераховані в таблиці 1 зміни, свідчать про необхідність адаптації законодавства до специфічних обставин війни, коли важливо оптимізувати процеси декларування, сприяти прозорості в розподілі благодійних та гуманітарних коштів, а також гарантувати невідворотність покарання за злочини проти НБ. Зупинення строків для перевірок під час війни дозволяє сфокусувати ресурси на критичних аспектах НБ, одночасно не втрачаючи можливості для ефективного контролю в майбутньому, що також вказує на необхідність швидкого реагування на нові виклики та загрози та адаптацію державних інститутів до змінюваних умов.

Проте, слід зауважити, що існують певні корупційні ризики проєкту Закону, які на нашу думку є значимими для їх врахування при удосконаленні правового регулювання інституту запобігання корупції. Зокрема, критика щодо використання загальних формулювань без конкретизації вказує на проблему неясності та потенційної неефективності контролю за витратами грошових коштів і отриманими подарунками. Зокрема, з одного боку, дійсно, отримання грошових коштів, як зазначено, не завжди є формою одержання права власності на ці кошти, особливо коли йдеться про кошти, що надаються на спеціальні рахунки для передачі чи використання в благодійних цілях. Вважаємо, що це може створити неясність щодо того, чи повинні особи, які ці кошти передають чи використовують, подавати повідомлення про суттєві зміни в майновому стані, що, у свою чергу, може ускладнити систему моніторингу та запобігання корупції.

Щодо товарів, одержаних безоплатно або за зниженою ціною, питання права власності також викликає труднощі в контексті розмежування між благодійною допомогою та можливими корупційними схемами. Якщо товари надаються для передачі ЗСУ чи іншим військовим формуванням, а також у вигляді гуманітарної допомоги, то необхідно чітко визначити умови, за яких такий процес має бути прозорим і підлягати контролю. Відсутність чітких норм може призвести до використання цих каналів як інструментів для обходу законодавства або маніпулювання отриманням товарів без належного повідомлення про зміни у майновому стані.

Виділені нами аспекти прямо впливають на ефективність інституту уповноважених осіб, відповідальних за запобігання корупції та підкреслюють необхідність точного визначення умов, за яких ті чи інші благодійні надходження або товари повинні декларуватися, а також необхідність створення більш детального правового регулювання для уникнення потенційних маніпуляцій, що можуть послабити механізми протидії корупційним правопорушенням. У такому контексті вдосконалення норм законодавства, які визначають порядок декларування доходів і майна, є важливою складовою механізму запобігання корупції в умовах війни.

На нашу думку, удосконалення правового врегулювання інституту уповноважених осіб з питань запобігання та виявлення корупції в умовах воєнного стану повинно включати адаптацію законодавства до специфічних викликів війни, забезпечення захисту осіб, що виконують свої обов'язки, та інтеграцію технологічних інструментів для збереження контролю над ситуацією навіть в умовах нестабільності:

1) *Адаптація функцій до специфіки воєнного стану*. У зв'язку з особливим правовим режимом воєнного стану необхідно уточнити функції уповноважених осіб, зокрема щодо забезпечення чіткого правового регулювання щодо винятків для декларування, зокрема щодо майна, що може бути відсутнім у зв'язку з військовими діями.

2) *Механізм моніторингу та контролю за корупційними правопорушеннями*. Через можливі труднощі в забезпеченні доступу до інформації та організації перевірок в умовах воєнного стану, правове регулювання може передбачати інструменти для здійснення дистанційного моніторингу, взаємодії з іншими органами, зокрема через онлайн-платформи, забезпечення автоматизованих систем звітності, інтегрованих з державними органами. Удосконалювати процес подання повідомлень про корупційні правопорушення, наприклад, через спеціальні гарячі лінії або інші платформи для швидкого реагування на факти корупції в умовах кризового стану.

3) *Покращення механізмів боротьби з корупцією в умовах гуманітарної допомоги*. Враховуючи значний обсяг благодійних і гуманітарних коштів, які надходять під час воєнного стану, необхідно розробити спеціальні правові механізми контролю за цими потоками. Пропонуємо ввести додаткові норми для контролю за використанням благодійних коштів, а також посилити відповідальність за незаконне використання гуманітарної допомоги.

Висновки

Отже, для підвищення ефективності роботи уповноважених осіб необхідно запровадити більш гнучкі механізми контролю, спрощення процедур перевірок, впровадження сучасних технологій для моніторингу та забезпечення безпеки державних службовців під час виконання своїх обов'язків. Зокрема, важливо удосконалити механізми для оперативного реагування на корупційні правопорушення, що виникають у сфері державних закупівель, гуманітарної допомоги та оборонних питань. В результаті, перераховані заходи допоможуть зберегти стабільність та ефективність антикорупційної політики навіть в умовах війни, що є необхідним для зміцнення довіри до органів державної влади і забезпечення НБ.

Література

1. Шило С. М. Кримінологічні напрями запобігання корупції в Україні. *Підприємництво, господарство і право*, 2019. № 9. С. 237–242.

2. Мельник М. І. Корупція: сутність, поняття, заходи протидії: монографія. Київ: Атіка, 2011. 304 с.

3. Джужа О. М., Расюк Е. В. Корупційна злочинність в Україні: сучасний стан, детермінанти та запобігання: навч. посіб. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2018. 340 с.

4. Проект Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення кримінальної відповідальності за злочини проти встановленого порядку несення або проходження військової служби під час дії воєнного стану № 11322 від 06.06.2024 р. *ВРУ*. URL: https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/2390738 (дата звернення: 17.03.25).

5. Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за корупційні діяння під час дії воєнного стану. Проект Закону від 04.05.2022 р. № 7348. URL: https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39559 (дата звернення: 18.03.25).

6. Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за злочини проти основ національної безпеки України в умовах дії режиму воєнного стану. Закон України №

SUMMARY

Devoted to the analysis of the legal regulation of the institution of authorized persons for the prevention and detection of corruption in Ukraine in the context of the Russian-Ukrainian war. The relevance of the study stems from the need to strengthen anti-corruption mechanisms during martial law, as corruption risks are increasing, particularly in the areas of defense, public procurement, and the distribution of humanitarian aid. The article provides an overview of the existing legislative and institutional mechanisms for combating corruption-related criminal offenses, identifies their shortcomings, and proposes directions for their improvement.

Focuses on the role of authorized persons in the system of corruption prevention, their powers, and the effectiveness of the legal provisions governing their activities. The author examines the challenges in the regulatory framework supporting these officials, including the lack of uniform standards for their work, insufficient coordination among public authorities, and limited resources for fulfilling their functions. Possible ways to optimize legal provisions and administrative processes are considered to enhance the institution of authorized persons and improve the effectiveness of anti-corruption policies in Ukraine.

The recommendations proposed in the article have both theoretical and practical significance. They can be used to improve the legislative framework, develop new anti-corruption strategies, and enhance cooperation among state institutions responsible for combating corruption.

Thus, contributes to the academic discourse on the legal regulation of anti-corruption activities in Ukraine, offering concrete proposals for improving the work of authorized persons within the framework of martial law.

Keywords: corruption, authorized persons for the prevention and detection of corruption, anti-corruption legislation, legal regulation, martial law.

2113-IX від 03.03.2022 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2113-20#Text (дата звернення: 18.03.25).

7. Проект Закону про внесення змін до Закону Україні «Про запобігання корупції» щодо особливостей застосування законодавства у сфері запобігання корупції в умовах воєнного стану. *Урядовий портал*. 2022. URL: https://www.kmu.gov.ua/bills/proekt-zakonu-pro-vnesennya-zmin-do-zakonu-ukraini-pro-zapobigannya-koruptsii-shchodo-osoblivostey-zastosuvannya-zakonodavstva-u-sferi-zapobigannya-koruptsii-v-umovakh-voennogo-stanu (дата звернення: 18.03.25).

8. Трепак В. М. Протидія корупції в Україні: теоретико-прикладні проблеми: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 444 с.

9. Онопко К. І. Основні напрямки діяльності уповноважених осіб з питань запобігання та виявлення корупції як суб'єкта протидії кримінальним корупційним правопорушенням. *Прикарпатський юридичний вісник. Серія: Кримінальне право, кримінологія*. Вип. 4 (57), 2024. С. 100–104.